СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 196. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го СЕРПНЯ 1948. — No. 196. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 24, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПОКІНЧИЛИ ТАЙНІ НАРАДИ ДЛЯ СКЛАДЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПЛЯНІВ

Вашингтон, 22 серпня. — До столиці повернулися з нарад над складенням стратегічних плянів секретар оборони Джеймс Форестал і начальники головної булави поодиноких родів зброї. Конференція відбулася в морській воєнній колегії в Нюпорт, у стейті Ровд Айленд і тривала цілий тиждень. З конференції не оприлюднено жадного комунікату і ніхто не говорить ані словечком про її вислід.

Зате оприлюднив звіт із своєї праці перед залишенням свого становища голова повітряного штабу ген.. Карл Спаац. Він виявив, що повітряній обороні вироблені пляни готовости на кожну потребу і на наглу експансію на випадок війни. У своєму звіті Спаац каже, що повітряна сила мусить двигати на собі свою частину відповідальности і підпримувати закордонну політику та мирні змагання. Як довго не буде поклика на до життя міжнародна установа для втримання миру, так довго американська повітряна фльота мусить сповняти цю службу, каже ген. Спаац. — Він теж предметово скритикував нерозбірчиве роззброєння Америки негайно після покінчення війни, яке призвело до ослаблення значення Америки в міжнародній політиці, поминаючи великі матеріяльні витрати через просте змарнування воєнного матеріялу.

ВИЯВЛЯЮТЬ СПІВПРАЦЮ З СУСІДАМИ В СПРАВІ АТОМОВОЇ СИЛИ.

Ню Йорк. — Дейвид Ліліенталь, предсідник Комісії Атомової Сили Злучених Держав, промовляв на ювилейнім бенкеті міста Ню Йорку. Він виявив, що Злучені Держави, Канада й Великобританія порозуміваються з собою при розвитку і дослідах над атомовою силою. Це робиться тому, щоб не гайнувати часу на окремі розсліди і переводиться на такий лад, як це було за воєнних часів.

Після бенкету відбувся в суботу похід зі смолоскипами по затемненій Лексінгтон Евеню, щоб у такий спосіб заманіфестувати відкриття 50-літньої річниці злуки дільниць в одне гігантичне місто Ню Йорк. Воно начисляє тепер понад 8,000,000 мешканців. У будинку Гренд Сентрал Пелес з цієї нагоди уладжено виставу предметів вказуючих на розток міста впродовж його історії. З Прилюдної Бібліотеки принесено на виставу примірник Біблії Ґутенберґа. Вистава триватиме цілий місяць, щоб дати нагоду зазнайомитися з нею не лише мешканцям міста, але й чужим гостям.

ПЕРЕСЛУХУЮТЬ ЖІНКИ ОБВИНУВАЧЕНИХ У ШПИГУНСТВІ.

Вашингтон. — На тайнім засіданні конгресової комісії для неамериканських діянь переслухано жінку Алджера Гісса, колишнього високого урядовся в департаменті стейту. Члени комісії не виявили, в якій справі вона мала скласти свідоцтво. Алджера Гісса обвинуватив його колишній товариш Витакер Чемберс, що він належав до комуністичних змовників, які передавали урядові тайни совєтським агентам. Алджер відмовився скласти якінебудь зізнання в цій справі.

ДОПОМОГА ДЛЯ РОЗСЕЛЕННЯ ІМІГРАНТІВ В ПООДИНОКИХ МІСТАХ.

Ню Йорк. — Едвард Корсі, стейтовий промисловий комісар, як діючий секретар стейтової нюйорської комісії для здепласованих осіб, звернувся до поодиноких мунісипалів в стейті, щоб вони приготовили від себе допомогу для розселення імігрантів із скитальщини. Корсі звернувся теж і до посадника міста Ню Йорку, щоб місто зробило щось від себе в цій справі. В пляні Корсія є потворити комітети для розселення в кожній місцевості. Ці комітети будуть співпрацювати з стейтовою комісією для розселення.

ВОЛЕС ПОЧАВ СВОЮ ПЕРЕДВИБОРЧУ КАМПАНІЮ.

Вриджпорт, Конн. — Генрі Волес, кандидат своєї Прогресивної партії, виголосив першу передвиборчу промову в тутешньому стадіоні у приявності 7,000 осіб. Згідно зі своїми закликами, він обіцював „мир, добробут і поступ" і називав „реакційними" обі великі політичні партії. Як головну ціль своєї кампанії він предявив змагаання втримати мир з Росією.

ПАНІ РУЗВЕЛТ І ДОНЬКА БУДУТЬ МАТИ РАДІЄВУ ПРОГРАМУ.

Ню Йорк. — Починаючи від 5 жовтня пані Елінор Рузвелт і її донька пані Ботиґер будуть вести свою радієву грограму по чверть години впродовж 5 днів у тижні. Вони будуть порушувати загальні теми, особливо з домашнього господарства жінок. Програма буде йти по цілому краю з 260 стацій. Її фінансує радієва фірма Мастерсон, Редді енд Нілсон. Програма буде надавана з Голивуду.

ПРИХІД НАСЕЛЕННЯ ОБРАХОВАНИЙ НА 190 БІЛЬЙОНІВ.

Вашинґтон. — Особистий прихід населення Злучених Держав за рік 1947 дійшов до 190 більйонів долярів, як це оприлюднює департамент дорґівлі. З цього припадає на голову по $1,323. В році 1946 припадало на ґолову $1,213 приходу. До приходу зараховано всі прибутки, а не лише заробітки, отже й доходи з маєтків та капіталів.

НЮ ЙОРК ТАЙМС ДЛЯ ПАРИЖА ПІД ЧАС АСАМБЛЕЇ О.Д.

Ню Йорк. — Щоденник Ню Йорк Таймс підготовляє своє видання для вжитку членів Асамблеї Обєднаних Держав, коли вона зїдеться на наради до Парижа 21 вересня. Перше видання появиться 15 вересня і буде перевезене літаком до Парижа.

Совєтський консуль перед виїздом домів

Ню Йорк. — Після оприлюднення американської ноти, врученої в четвер 19 серпня сов. амбасадорові Александрові Панюшкінові з домаганням виїзду з Америки нюйорського генерального Консуля Якова Ломакіна розійшлися різнородні поголоски. Одну підтримував віцеконсуль Зот Чепурних, що Ломакін не виїде, а іншу підтримували різні кореспонденти, що Ломакін десь щез і не можна його віднайти. Міжтим виявилося, що в неділю 22 серпня виїхали літаком з міжнародного летунського майдану Айделвайлд три совєтські консулярні урядовці, які забрали з собою пакунків ваги 385 фунтів, а серед них запечатані дипломатичні торби. Вони виїхали до Совєтів через Скандинавію. — Шведсько-Американська корабельна лінія виявила, що в ній замовив совєтський консулят корабельну карту на виїзд в найближчу суботу, одначе карта не є на імя Ломакіна. Полисмен в місцевості Глен Ков, під Ню Йорком, притримав совєтське авто, яке гнало понад законом дозволену швидкість і в ньому побачив Ломакіна з якоюсь жінкою і 12 літньою дитиною.

ОБОРОННА СІТКА З РАДАРУ НА ПІВНОЧІ КАНАДИ

Отава, Канада. — Після відїзду з Канади американського секретаря оборони Джеймса Форестала часописі обговорюють можливости спільної оборони Злучених Держав і Канади на північній канадській границі. Газетярі дуже негодують, що не могли нічого довідатися про зміст розмов Форестала з канадським міністром оборони Бруком Клакстоном і висловлюють переконання, що це сталося тому, що в теперішньому часі не було засідання парляменту. Зате вони довідалися, що на конференції обговорено вин-асигнувати сотки мільйонів долярів на створення сітки з радару на оборону перед можливим нападом літаків з північного бігуна. Теж пишуть, що Канада дістане великі замовлення для виробу зброї, яка має бути устандаризована. Це водночас причиниться до затіснення союзу між Америкою й Канадою.

Відкрито Конституційне Зібрання Світової Ради Церков

Амстердам, Голландія, 23 серпня. Вчора в цьому місті відкрито перше Конституційне Зібрання Світової Ради Церков, в якій заступлені всі головні християнські групи світу, за винятком римо-католицької та російсько-православної. На цьому зібранні вперше зійшлися представники американських протестантів з европейськими та зі східними православними. Світова Рада Церков мала б бути встановлена формально сьогодні. В конституційному зібранні бере участь 450 уповноважених делегатів зі 44 країн. Всупереч попереднім повідомленням виходило б, що на зібранні будуть приявні як спостерігачі теж представники римо-католицької і російсько-православної церков. Світова Рада Церков була б завершенням, або першим етапом до завершення руху, що почався ще в 1938 році.

ЮГОСЛАВСЬКЕ БАЖАННЯ НЕВТРАЛЬНОСТИ У ВІЙНІ ПРИЧИНОЮ ГНІВУ МОСКВИ

Тріест, 23 серпня. З поінформованих джерел тут довідуються, що головною причиною виступу Москви і об'єднаних в Комінформі її сателітів проти Тіта, було його намагання зберегти Югославію від завеликих російських впливів і головно задержати невтральність Югославії на випадок війни між Совєтами і західними демократами.

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ДИПЛОМАТИЧНОЇ АКЦІЇ В МОСКВІ

Москва, 23 серпня. (АП)— Західні дипломати в Москві, що ведуть переговори зі совєтським урядом в справі Берліна і Німеччини, відбули тут вчора свою чергову конференцію, але намарно дожидали вістки з Кремля. Британське агенство Ройтер довідується, що кінцева конференція з Молотовим мала б відбутися сьогодні, в понеділок, і якщо Совєти погодяться прінціпово на запропоновану західними союзниками базу, тоді вже в найблищому часі відбулася б конференція мінсітрів закордонних справ чотирьох великодержав, правдоподібно в Парижі.

„ПРАВДА" ПРО ДУНАЙ

Москва, 23 серпня. (АП) — Московська партійна „Правда" забрала вчора слово в справі недавної Дунайської конференції, заявляючи, що становище Америки, Британії і Франції, які відмовилися підписати подиктований Совєтами договір, не матиме впливу на переведення цього договору в життя.

БОЛЬШЕВИКИ В БЕРЛІНІ ПОШИРЮЮТЬ СВІЙ ТЕРОР НА АМЕРИКАНЦІВ

СОВЄТСЬКІ ВОЯКИ СХОПИЛИ УРЯДНИКА АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ОЧАХ ЙОГО ЖІНКИ; ПОЛІТИЧНЕ НАПРУЖЕННЯ ЗАГРОЗЛИВО ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

Берлін, 23 серпня. — Большевицький терор в Берліні поширено вчора безпосередньо на американців, як совєтські вояки схопили американського Громадянина Тамаса П. Гідена з інформаційного відділу американського військового управління та відставили його у військовому авті до місця переслухань. Гідена схоплено в центрі Берліна та на очах його жінки і двоїх дітей. На Потсдамер Пляц, в місці де сходяться американський, британський і совєтський сектори, Гіден вийшов на хвилину з авта, правдоподібно з метою відфотографувати новозбудовані між британською і совєтською зонами барикади. В тій хвилині зі засідки вискочило трьох совєтських вояків, схопили його та відїхали військовою автомашиною. Жінка Гідена і діти наробили крику, але вже було запізно. Гіден, що раніше був кореспондентом „Ню Йорк Сан", був відомий зі свого проти-большевицького наставлення і в своїх публичних виступах він часто порівнював большевиків з націстами. В Американських і британських колах розглядають можливість схоплення Гідена як закладника в справі Косенкіни в Ню Йорку, хоча обі справи є цілком іншого характеру. Американські власті в Берліні поробили негайні заходи, домагаючися звільнення американського громадянина, але все намарно, бо нікого зі совєтських властей вчора не можна було досягнути. Це було перше схоплення американця від часу, як минулого тижня Совєти почали масовий терор проти німецького населення міста.. Американці та британці сильно скріпили свою сторожу на кордонах зі совєтським сектором міста.

БРИТАНЦІ ЗААРЕШТУВАЛИ ШЕФА КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ СОВЄТСЬКОГО СЕКТОРА.

Берлін, 23 серпня. — Британські власті в Берліні потвердили вістку про арешт шефа німецької кримінальної поліції зі совєтського сектора, Франца Ердмана, під наглядом якого є тюрма, в якій совєти держать схоплених німецьких полисменів зі західних секторів. Шеф поліції зі совєтського сектора з черги заповів „репресії".

НІМЦІ ПРОПОНУЮТЬ ФЕДЕРАТИВНУ РЕСПУБЛІКУ.

Мюнхен, Німеччина, 23 серпня. — Німецькі спеціялісти закінчили підготовку проєкту конституції нової західно-німецької держави. Вже сьогодні проєкт буде предложений премієрам 11-ти західних країн, що з черги мали б його предложити першому західно-німецькому Національному Зібранні, яке повинно б відбутися вже в дні 31 вересня в місті Бонн. В проєкті конституції передбачується західно-німецьку федеративну республіку, з відповідною федеральною владою, що мала б досить сили і авторітету серед місцевих урядів складових країн. В сесії першого німецького парляменту мали б взяти участь теж представники зі східної Німеччини, без огляду на становище в цій справі совєтської окупаційної влади.

ЧЕСЬКИЙ БОЛЬШЕВИК ЗАПОВІДАЄ ПРИЛУЧЕННЯ НІМЕЧЧИНИ ДО „СОВЄТСЬКОГО БЛЬОКУ".

Прага, 23 серпня. — Август Клімент, чеський комуністичний міністер торгівлі заповів вчора, що у висліді дипломатичної акції західних союзників в Москві ціла Німеччина повинна опинитися під совєтською контролею. В його мові це називалося, що базою майбутньої німецької держави повинні стати договори в Тегерені, Ялті і Потсдамі, які передбачують „обєднану Німеччину з робітничою клясою у проводі".

ТІТО БЕЗПОЩАДНО ЧИСТИТЬ ТИХ, ЩО ЙОГО ХОТІЛИ В ВИЧИСТИТИ.

Білгород, Югославія, 23 серпня. — Югославський комуністичний диктатор Тіто продовжує безпощадну чистку в своїй комуністичній партії, звернену проти тих, що солідаризуються з Москвою і Комінформом в їх боротьбі проти Тіта. Досі заарештовано вже тисячі людей, включно з 50 членами таємної поліції.

КОМУНІСТИ в ТРІЄСТІ СОЛІДАРИЗУЮТЬСЯ З МОСКВОЮ ПРОТИ ТІТА.

Трієст, 23 серпня. — Зі звідомлення надзвичайного конгресу трієстської комуністичної партії виходить, що місцеві комуністи вважають за вигідніше послухати Москви і прилучитися до її акції проти Тіта. В майбутньому вони вже одержуватимуть свої накази не за посередництвом Білгороду, тільки італійських комуністів. Рівночасно тут вже почалася чистка проти прихильників Тіта.

ПОЛЬСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПОВІСИЛИ СВОГО НАЦІСТСЬКОГО СОЮЗНИКА.

Варшава, 23 серпня (АП). — Сьогодні тут повідомлено про виконання вироку смерти над бувшим державним секретарем німецької окупаційної влади, д-ром Йозефом Бюлером. Його повішено в Кракові. Під час війни, як відомо, польські комуністи всіляко співпрацювали з націстами в боротьбі проти польського визвольного руху.

ЛІКВІДАЦІЙНІ БОЇ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 23 серпня. — Командування грецької армії повідомило про замкнення т. зв. „слімніцької кишені", що відтинає большевицьким недобиткам втечу до Альбанії. Діло в тому, що частини грецької армії станули на грецько-албанському кордоні на північ від місцевости Слімниця на фронті в горах Граммос. За саму місцевість ще ведуться запеклі бої, бо червоним відтято всі шляхи втечі.

„Щасливі" совєтські громадяни гріються „під сонцем сталінської конституції"

Рівночасно з повідомленнями про чергове безпощадне здирство річного дорібку з українських селян і робітників, про накладання нових податкових тягарів та безупинну чистку „ворогів народу", большевицька преса в Совєтському Союзі та її п'ятиколонні гучномовці в Америці знову почали горлати про „щасливе" життя совєтських рабів „під сонцем Сталінської конституції", протиставляючи його „капіталістичному пеклові" в Америці. На цій оригінальній фотографії зі Совєтського Союзу видно цих „щасливих громадян", що ще в жодному разі не є „найщасливішими", бо ті вже на власних ногах до фотографії не могли б стати. Нічого дивного, що кому з тих „щасливців" трапиться найменша нагода, той втікає з-під того сонця та волить смерть, ніж поворот до нього. Таке саме обдране, голодне і злиднене „щастя", як його вже дала Москва Україні, Кремль і його п'яті колони готують теж Америці та цілому світові.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorised July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВАЖЛИВА ІНІЦІЯТИВА

Серед великих газетних заголовків про акцію західних дипломатів у Москві для розв'язки совєтсько-західної крізи та рівночасними повідомленнями про загострювання цеї крізи в Берліні, між вістями про багато всіляких інших важливих подій в світі і в нашій країні, в останніх днях можна було теж вичитати одне незамітне повідомлення з Парижа: французький уряд офіціяльно прийняв запрошення Координаційного Комітету европейських федералістичних рухів та рішив вислати свою делегацію на чергову конференцію федералістів, що вже в листопаді мала б відбутися в Брюсель, в Бельгії. Завданням конференції було б покласти основи під створення европейського парляменту, що з черги був би важливим етапом в змаганнях до створення федерації европейських країн, своєрідні Злучені Держави Европи.

Перша конференція европейських федералістів на більшу скалю відбулася в місті Газі, в Голандії, в першій половині травня цього року. Предсідником і „душею" конференції був тої міри державний муж, як Винстон Черчил, що очолює федеративний рух в Британії. Цю першу конференцію названо тоді „народженням нової надії", хоча вона, крім створення Координаційного Комітету федералістичних рухів в Европі, ще не могли винести жодних конкретних рішень. Тоді конференція не була офіціяльна в тому розумінні, що в ній не брали участи офіціяльні представники урядів, хоча такі і були, але в характері приватних осіб.

Чергова конференція вже була б дальшим кроком на цьому шляху і в ній вже взяли б участь не тільки визнавці і прихильники федералістичної ідеї, але теж і урядові делегації.

Власне в цьому напрямку Франція перебрала важливу ініціятиву, як уряд премієра Марі перший виніс рішення про висилку такої делегації. Британія, докищо, розглядає подібне запрошення і з останніх повідомлень виходило б, що до акції в цій справі вона ще „не готова". Становище урядів інших країн, головно Бенелюксу та Італії, ще не відоме, але є причини здогадуватися, що воно буде позитивне.

В офіціяльному повідомленні про рішення французького уряду не подано його мотивів, але їх не важко здогадуватися. Потреби власної оборони та бажання знову стати у проводі европейського розвитку тут могли відіграти головну ролю.

На конференції в Газі Черчил недвозначно заявив, що федералісти не бажають більше, ані менше, тільки об'єднання цілої Европи. Сьогодні до цего не має найосновнішої передумови вже хочби з огляду на такий суцільний поділ Европи на східну і західну. Силою цего факту федералістичний рух звужується до західної Европи, а його цілі, з огляду на совєтську загрозу, набирають головно оборонного характеру. Не диво, що Франція тут без вагання перебирає ініціятиву, без сумніву важливу ініціятиву.

Як ідеться про українців, вони без сумніву докладатимусять зусиль, щоби і цей рух використати для української визвольної справи. Відповідні заходи вже були роблені. Інше діло, як йдеться про саму проблему України і федералістичного руху. Заки Україна зможе думати про федерацію, вона насамперед мусить подумати про своє визволення. Тільки вільні народи можуть творити вільні об'єднання і всі федералістичні рухи матимуть вигляди на успіх тільки тоді, як не буде неволі. Спільна боротьба та взаємна допомога в боротьбі за волю всіх народів створила б теж найтривкішу базу для їх майбутнього співжиття і єдности.

ЗА ШКІРУ НА ДЕМОКРАТИЧНОМУ ОСЛІ

Шіснадцятлітня адміністрація Демократичної партії добігає до свого кінця. Коли б якась партія втрималася при владі в нормальних часах і відносинах **тільки літ**, можна б було **безсторонно** оцінити її заслуги й осудити занедбання чи невдачі. Друга світова війна, яка припала на час довголітньої влади Демократичної партії, не дозволяє на справедливу й безсторонну її оцінку. Забагато подій сталося в тому часі і забагато нещастя впало на голови відповідальних провідників. Нішо дивного, що навіть і розумні голови не можуть упертися духові часу й признавати потребу зміни на найвищих становищах.

Про якісь справжні промахи або надзвичайні занедбання збоку теперішньої адміністрації нема мови. Все, що досі сталося, є звісне загалові, отже можна про минуле вже тепер видати осуд. Як є щось надзвичайне, то воно, докищо закрите. А коли закрите, то не ввійшло ще в прилюдний реєстр як підстава до критики.

Одначе з усіх углів чути голоси про можливість, а навіть і потребу переходу федеральної влади з рук Демократичної до рук Республиканської партії.

Звісно, що крім згаданих двох великих краєвих політичних партій є ще третя партія. Усіх партій нараховують щось аж сім, одначе жадній з „третіх" партій не признають можливости перебрання влади, хоч багато про деякі партії пишеться.

На першому місці між „третіми" партіями стоїть партія Волеса-Тейлора з шумною назвою „**Прогресивної**", як спадкоємниці інших подібних „прогресивних" партій в минулому. Волесова партія не була б такою голосною, колиб не те, що її дали напрям і оформлення комуністи, звісні із своєї крикливости й нерозбірчивих напастей. На другому місці стоїть відламок Демократичної партії, званий насмішливо „діксікратами", а яких наміром є заблокувати поновний вибір Герія Трумана на президента тому, що він домагається зрівнання громадянських прав чорних людей з правами білих у південних стейтах. Партія „діксікратів" з Стромом Тормондом на чолі не хоче розбиття Демократичної партії, тільки заблокування вибору Трумана в виборчій колегії, коли після загальних виборів прийде до рахування голосів стейтових електорів. Все одно, чи це фантазія, чи справжня можливість, то діксікратичний рух може більше пошкодити цілості Демократичної партії ніж комунопрогресисти.

Є ще інші, традиційні, малі партії, які обмежуються до агітації.

Коли слідити за справжніми намірами організаторів третьої партії чи партій, то можна завважати, що всі вони свідомі своєї програ при найближчих виборах і заповідають певну перемогу при наступних виборах, тобто в 1952 р. Їх міркування такі: Тепер Демократична партія так ослаблена, що вона мусить провалитися. На її місце нема готової іншої сильної партії, як **історична** Республиканська партія. Логічно, республиканці мусять тепер вийти переможно. Щойно при дальших виборах можна буде повалити Республиканську партію, а на руїнах теперішньої Демократичної партії поставити нову. Щоб до цього приготовитися, треба організувати свою силу вже тепер. А як прийде час, то шкіра з теперішнього демократичного осла попаде в наші руки.

Осел — це емблема Демократичної партії, подібно, як слон є емблемою Республиканської партії. Хто вже тепер рахує на смерть „осла" і на можливість унаслідження по нім демократичної організації як політичної добичі, може дуже перечислитися.

Розумне є міркування, що силу треба підготовляти наперед. Одначе при такому розумуванні ще треба орієнтації. Волес і його партія це хвилевий злипок невдоволених людей. Для політичного трику комуністи підтримують волесівців, бо комуністи ще не „розмягчили" **політичного** грунту в Америці настільки, щоб могли посягнути по диктаторську владу. Коли б комуністи таке „розмягчення" перевели, то вперш у чергу жертвою їхніх посягань впали б „прогресисти" — волесівці. Хто тоді прийде на їх місце?

Саме минулої неділі зголосив свої претенсії до наслідства по Демократичній партії ще один кандидат, а ним є юнія автомобілевих робітників, з осідком в Дітройті, яка нараховує мільйон членів. На ділі не так юнія зголошується по шкуру на живучому ще ослові, як її голова, Волтер Рутер. Отже в Рутері матиме свого головного противника Волес і комуністи, які вже тепер складають потайки свої плячи. А ще треба звернути увагу на амбіції Джана Л. Луїса, голову майнерської юнії, який теж має свої аспірації і який, подібно як комуністи й Рутер, опирає свою силу на робітництві.

Про задуми Рутера появляються щойно перші журналістичні ластівки. Він недавно був постріляний з засідки і тільки припадкові завдячує своє життя. На нього важуть його противники вже здавна і він серед погроз став фаталізмом. Це людина в 40 році життя, яка покінчила як самоук („селф-мейд мен") середню школу, а після того, вже як робітник у фабриках Форда, покінчив університетські студії. Під час своєї життєвої мандрівки він відвідав Німеччину й західну Европу, поїхав до Росії й там закоштував комунізму разом з його ідеєю всесвітньої диктатури, а повернувши до Америки став свідомо голосити потребу організування робітництва не для добування підвишки платень, а для творення політичної сили. Він виїмок між робітничими провідниками: живе скромно, незвичайно гігієнічно, не пе алькогольних напитків, вживає лише дуже легкої кави, не переїдається, не курить і вправляється в атлетиці. Вміє вести дискусії на всі теми, спеціялізується в економіці і робітничій статистиці і розбирає всяку справу логічно. Вміє теж давати собі раду з противниками, а посягнувши по владу, не дасть себе з неї усунути. Коли став головою юнії, він перший настояв на предсідника Конгресу Індустріяльних Організацій Филипа Морея, що б той усунув комуністів із усіх провідних становищ в К. І. О., до якої належить його Юнія Автомобілевих Робітників Америки.

Зголошення Рутера по спадщину в Демократичній партії, це лише зразок його аспірацій. Треба ще виждати що, станеться з Демократичною партією при виборах: чи вона справді розлетиться, чи може, серед різнородних констеляцій, ще раз проховзнеться до влади під проводом Герія Трумана?

Проблема старої і нової української іміграції в Бразилії

Рівночасно з поступовим переселенням европейських скитальників до заморських країн, в них виринає і проблема взаємовідношення старої і нової іміграції. Про цю проблему записано вже чимало паперу і в нас, але сьогодні вже є підстави твердити, що час і під цим оглядом є найкращим лікарем. Сьогодні у нас ця проблема вже не тільки теоретично розв'язана, але вона і практично розв'язується з очевидною користю для всіх і для української справи взагалі. Цю проблему мають теж українські громади в інших американських країнах. Під цим оглядом нашому загалові буде інтересно познайомитись зі станом цеї справи в Бразилії. В тім цілі передруковуємо з Куритибського тижневика „Хлібороб" (Парана, Бразилія, 16. червня) надрукувану там інтересну редакційну статтю „За спільну мову". В статті пишеться:

Незабаром рік минає від прибуття перших наших скитальників на гостинну бразилійську землю. З якими почуваннями очікувала наша стара еміграція нових побратимів недолі, які надії покладала вона на нові випробовані й загартовані сили, не будемо про це ширше розводитись. Ті перші милі зустрічі, ті щиросердечні приняття, ті братерські виміни думок, ті безінтересовні бажання допомогти наймолодшим імігрантським друзям були найкращим виявом і наглядним показчиком цієї братньої любови й цієї нерозривної кровної єдности між старою й новою іміграціями. Як пристало на господаря, стара іміграція, йдучи за голосом серця і обов'язку, зробила все можливе, щоб своїм гостям улекшити важкі початки в новій вітчині. Всі нові імігранти до Парани і майже половина до Сан-Павло знайшли моральну або й матеріяльну підтримку, з якою почали нове життя.

Минули тижні, минули й місяці. Здавалось, що все в порядку. Та це тільки здавалось. Тут й там почались підноситись голоси незадоволення й нарікання, як з одної, так і з другої сторони. І в К., і в С. П. і в інтеріорі почулись і далі чути слова: „розчарувались" і т. п., і т. п. Тут і там трапились відокремлені випадки суперечок чи навіть сварок.

Беручи справу загально, не треба дивуватись цьому новому явищу в нашому громадському житті. Безсторонній спостерігач був би здивований, коли б його не було. Це явище є зараз помітне не тільки у нас в Бразилії, але його переживає й Канада, Злучені Держави і кожна інша країна, де зустрілись стара й нова іміграції. Видно, що були й заіснували причини, які мимо найкращих бажань мусіли викликати певний дисонанс між одними й другими. Не обходиться без них і на нашому грунті.

Які ж причини лягли в основу тих різних непорозумінь, нарікань чи навіть сварок? Хто в них більше або менше справедливий?

Першзавсе не забуваймо, що тут зустрілись люди, які від 20-ти до 50-ти літ виростали у відмінних, часто собі протилежних, політичних, суспільних, господарських чи навіть звичаєвих умовах.

По друге, відмінний був і є характер старої й нової еміграції.

По третє, різний культурно-політичний рівень більшости першої і другої еміграції.

И саме ці основні чинники викликали силою порядку перші трудноші, які не дозволяють — треба сподіватись, що тільки переходово — знайти одну спільну мову між одними й другими.

Постараймось відмітити деякі маркантніші моменти, що спричинюють різниці в думках, різниці в поглядах, а на кінець ведуть до різних непорозумінь у нутрі нашої громади.

Так напр. густо-часто з боку нових еміґрантів чуємо голоси, що, мовляв, „старі — це „місцеві патріоти". Не будемо сперечатись за правильність вислову. Хочемо звернути на щось інше, що вияснює фальшиве розуміння цього „закиду".

Стара еміграція за океаном, знайшовши за деяким виключенням военного часу можливість політичного, культурного і господарського розвитку, пізнала на практиці, що значить, коли дана спільнота має власну державу і справедливу владу. І силою факту в цеї еміграції мусіла зродитись пошана й любов для даної держави та її влади. Зате нова еміграція, яка виростала в підяремних умовах польського, совєтського чи інших режимів, була примушена тільки ненавидіти державу та її владу. Ця ненависть так сильно вкорінилась у ментальність цієї нової еміграції, що вона заскочена, їй трохи дивно стає бачити в старих побратимів на чужині почування пошани й любови до держави — прибраної вітчини.

Та слід сподіватися, що з часом і вона перестане дивуватись „місцевому патріотизмові", коли сама заживе вільним, нормальним життям, коли на доброму прикладі засвоїть собі поняття пошани і любови держави й її влади, так потрібних у нашому майбутньому будівництві, коли матиме нагоду збагнути ту велику істину, що значить — бути вільною, незалежною, а при тому творчою людиною.

Йдімо далі. З боку „старих" підносяться у наших громадських осередках жалі, що поважне число „нових" сторонить від організованого життя. Можливо. Та однак не треба забувати, що ті „нові", переживши военну хуртовину зо всіма тими переселеннями, евакуаціями, кількалітнім скитанням по різних таборах, хочуть може відпочати, хочуть на відокремленні віднайти себе, щоб згодом знова стати в ряди

(Докінчення на стор. 3-тій)

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і незчисленним жертвам комунізму — присвячую.
Автор.

22)

Позираючи, як ті злодії, то на секретаря, то на нещасного Петра, натовп підвів праву руку догори, бо знав, що доля Петра вже вирішена і без їхніх піднесених рук, а не піднести руку, це означає попасти в співчуваючі отому „шкідникові", „класово-чужому елементові" і записати себе на чергу до долі Петра.

Справу про крадіж Петром Щ. зерна передали „слідчим органам", у яких 50 грамів зерна виросли в 5 кілограмів, і пролетарський суд засудив Петра Щ. на 3 роки ув'язнення.

Десятки тисяч таких як Петро Щ. з такою ж повинною спокутували свої „гріхи" в концентраках далекої Півночі.

Коли збирали врожай 1933 року, то щоденно, (щоб не запізнитись і не попасти на чорну дошку), цілими валками відвозили зерно до елеваторів і здавали в рахунок плану — постачання державі зерна.

А Держава платила за 100 кгр. тобто за 1 центнер пшениці 3 карбованці, а хліб печений, чорний, продавала по 90 карбованців, по (планові) ціни, а в так званих, під час голодівки, відкритих коммерційних магазинах, той же чорний хліб продавався по 270 карбованців за центнер.

В першому випадку держава — гандляр **наживала** 3,000%, а в другому випадку 9,000%. Може дехто заважить, що я зле підрахував, бо не врахував ті витрати, котрі держава мала по перевозу зерна, перемелення, продаж хліба, утримання численного **бюрократичного апарату**, партоорганізації, Чека, міліції і т.д. і т.д., то пояснюю, що транспортування зерна державі нічого не коштувало, бо колгоспи самі, безкоштовно відвозили зерно до елеваторів, а елеватори приймаючи чисте, як сльоза, зерно, відраховували 7-10% на „бруд" в зерні, 10-15% на „вогкість", 5-10% на „кондиційність" і т. д., що пересічно ставить 25-30% знижку на дійсну вагу зерна, а 40% припіку хліба? Ці речі, тобто знижка дійсної ваги зерна і припік хліба, дають ще додатково шмухлярові-державі в першому випадку „по плановій" ціні, — додаткових 2,000% прибутку, в другому випадку додатково прибутку 6,000%, разом: в першому випадку прибутку 5,000%, а **в другому**, — 15,000%.

Таким „комерційним" здібностям комунізму, може позаздрити не один комерсант з капіталістичної країни.

Сам план здачі колгоспами зерна державі, завжди передбачав здачу державі всього врожаю.

Та воно, власно, в „соціалістичній" державі інакше і бути не може. Там, де є держава-капіталіст, де все належить державі, інше планування було б просто глупством, бо коли б який небудь план передбачував залишити, скажімо, колгоспові 50% врожаю до його диспозиції, то що той колгосп робив би з тим зерном, з тими залишками?

Хто в нього купив би ті залишки, тоді, коли приватного покупця не існує?

Тоді, коли існує категорична заборона що-небудь, хоч ікрам, продавати з усуспільного сектору, тобто колгоспами, радогопами і т.д., приватному секторові, тобто безпосередньому споживачеві?

Один, безпосередній-безконкурентний „покупець" — монополіст — держава. Отже держава і повинна планувати здачу їй всього зерна, а вона (держава) сама вже знає, кому і скільки давати того зерна. Скільки призначити на експорт, щоб затуманити світові очі про те, що в країні „квітучого соціялізму" є всього з достатком; Скільки зерна треба дати котрій-небудь країні, щоб підтримати комуністичний рух і організувати з того руху п'яту колону; скільки дати зерна сателітам; скільки зерна повернути в запас на випадок війни; з якою-небудь країною „прогнившого капіталізму" і т.д. і т.д.

Така ж сама історія, тобто таке полювання було і в 1933 році.

Поки колгоспи **закінчили** підмітати те колгоспне зерно в свойому подвір'ї, що натрусилось під час молотьби, то все зерно з комори було виметене на елеватори, — в рахунок плану хлібоздачі державі, а до диспозиції колгоспа залишилось тільки те, що „щасливі колгоспники" встигли зїсти і що назмітали біля молотарки по закінченню молотьби.

Цілі колгоспні бригади ходили в поле збирати колоски, але це не врятувало від привиду голоду, що вже давно стукав в двері селян. Приблизно через місяць після збору врожаю 1933 року і здачі його державі по всіх селах України почався форменний голод, бо держава в цей рік нічого не планувала з зерна для повернення колгоспам.

Зробивши штучний голод, держава-спекулянт спекулюючи на утвореному нею голоді, відкриває в містах комерційні лавки, де чорний хліб продає по 2 карб. 70 коп. за кілограм, а білий по 4 карб. 40 коп. за кілограм, але одночасно дає суворе розпорядження відпускати тільки по 2 кгр. хліба в одні руки.

І ось, може перший раз в історії хліборобства, прямий продуцент хліба — селянин, своєю багатомільйонною масою, кинувся в місто купувати хліб...

Але відкіль же йому взяти гроші на хліб, адже колгосп за три роки праці в колгоспі не дав ні копійки?

І попливо з села в місто найкраще вбрання, (шмаття ніхто в місті не купував, бо мав свого дрантя досить), і ще „деякі" речі, котрі зберeглись, — це золото.

А шмугляр-держава, **крім** комерційних лавок, відкрила Торгсін (торгівля з чужинцями) і почали приймати золото.

(Дальше буде).

Народні танці як засіб сусідської приязні

„Люди можуть пізнавати міжнародне порозуміння не тільки розумом, але і ногами", казав Гарри Мольберт, який керує клясами народних танців при нюйорськім каледжі. Певно він має рацію, але танці в першу чергу є забавою. Народні танці є наслідством всіх рас, всіх народів. Розвиваючи серед різних звичаїв та темпераменту, танці кожної національности мають свої характерні риси. Проте, відбиваючи природні людські почуття, вони промовляють до всіх груп. Це спільне зрозуміння є основою прихильного признання народних танців людьми різих національних груп.

Звичайна, весела мелодія може заставити навіть сумовитих людей приєднатися до танців. Ті, що тільки придивляються танцям, захоплюються гарними кроками, барвистими костюмами й непомічаючи починають говорити з незнайомими сусідами, як зі своїми приятелями. Не раз глядачі плескають в долоні, вигукують, підспівують під музику.

Недивно тому, що народні танці стають все більш популярними по цілій Америці. Групи танцюристів народних танців є щонайменше в 24 стейтах. Вони є активними у великих містах, в хліборобських районах, в каледжах і в середніх школах. Мійський нюйорський каледж має для дорослих курс народних танців — яких три сотки танців з 36 країн, включаючи, звичайно, американський „сквер" та інші. По цілій країні влаштовується річно чимало фестивалів народних танців як для молоді, так і для старших. Каліфорнія є першим стейтом, що зорганізував Стейтову Федерацію Народних Танцюристів і має членами поверх сотки груп танцюристів. Вони провадять місячні фестивалі, видають свій місячний журнал, мають тижневу радіо-програму, зорганізували при Федерації історичний та науковий комітети. В Ст. Луїс, Мизурі, відбувся недавно 14-тий річний фестиваль народних танців, де брали участь танцюристки з 20 стейтів та з Канади.

В цей спосіб, народні танці, що спочатку були тільки одним зі способів зберегти памятку й звичаї „старого краю", стали частиною вкладу імігрантів в культурне життя Америки. Народні танці окремих національних груп не тільки не відтягають цих груп від Америки й одних від друхих, а навпаки, сприяють порозумінню, викликають признання для мистецтва та традицій сусідів.

Народні танці, як спосіб звести разом людей різного роду, різних культур, можуть стати в пригоді в багатьох випадках. Помимо поважних студій та міжстейтових фестивалів, їх можна ставити, як частину міських святкувань, чи шкільних фестивалів та навіть прикрасити ними звичайні сусідські забави. Наприклад, один литовський журнал, що видається в англійській мові в Шикаго, рішив влаштувати в свою річницю забаву з народними танцями. Редактор — сам добрий танцюрист — розіслав запрошення різним групам, звернувся до Інтернаціонального Інституту і забава відбулася. Пару соток людей різних національних груп не тільки мали задоволення, але більше познайомилися між собою, ніж коли до того випадку. На тій веселій забаві зі співом і танцями, литовці приймали хінців, японців, филипинців, арабів, турків, персиян, египтян, мексиканців та інших европейців різного національного роду. Мексиканці почали танці своїм „чяпанека", який починається тим, що сплячих хлопців будять дівчата оплесками в долоні. Українці виступили зі своїм блискучим танцем „женці" з серпами. Група з Інтернаціонального Дому виконала французький „Мінюет". Двоє дітей в гарних ірляндських костюмах танцювали ірляндський „джиґ". Щотляндці показалися в „танці з мечами" та в „гайленд рід". Журлива музика флейти, немов дійсної сопілки, приграваяла до танцю арабських пастухів. Одним з польських танців був веселий „куявяк".

Але найцікавішою точкою вечера були кілька палестинських танців, такі як „майім", „бімтсалтям" та „гора аґадаті". Більшість присутних гостей вперше бачили ці танці. Цікаво, що присутні довідалися, що з дев'яти танцюристів — всі в палестинських костюмах з Зіркою Давида — тільки двоє були жидами. Інші виконавці тих танців були: троє американців „старого роду" (один з них провідник), двоє литовців, один поляк та один німець. Це яскраво підкреслює добру волю і порозуміння шляхом народних танців.

Добрий приклад литовського журналу можна наслідувати при різних нагодах, ним можуть користатися всі національні групи, всі громади. Така нагода не тільки дасть приємність дивитися і слухати, скажім, мадярський „чардаш", чи чеську „беседу", або німецький „шуплатлер" — але і навчить учасників пізнавати і цінити культурні цінності інших народів, як також нашої країни — Америки — яка визнає і цінить їх, всіх.

З життя української еміграції в Европі

ЗАЛЬЦБУРГ В ПОКЛОНІ ВЕЛИКОМУ БОГДАНОВІ.

Пануючі над Україною народи наполегливо й безустанно намагались усунути з пам'яті українців їх шляхетну боротьбу за волю та її великі історичні події. Ім'я Великого Богдана Хмельницького згадувалось лише як автора Переяславського договору, а сам договір представляли як добровільне підданство України під „високу руку" Москви. В такій ворожій інтерпретації цілі покоління українського народу сприймали цю велику історичну подію з своєї славної історії. Не дивно, що ми не знали ні славного Богдана, ні його великих діл.

Розкрити очі нашій політичній еміграції, показати велич історичного зриву 1648 р. та велич його вождя — ось таке було завдання й значіння **Святочної Академії 13. 6. ц. р.** в таборі Лексенфельд. Маси відчували особливу вагу цього свята й зібрались так чисельно, як ніколи: понад півтори тисячі української еміграції з усіх таборів і приваток вшанували Академію.

Напрочуд просто й мистецьки була задумана й обладнана сцена. На задній стіні велике полотно одного з переможних походів Хмельницького. Ось він, переможець, виступає гордо й надхненно в оточенні своїх найближчих порадників і виконавців його великих задумів, а далі виринають лави козацтва. Над куртиною вгорі герби окремих земель України: Кубань, Лівобережжя, Правобережжя, Галичина, Закарпаття і Буковина. Ліворуч і праворуч дати 1648—1948. Над ними букети з військових прапорів, бунчуків, а під ними — дати й місця незабутніх перемог над Польщею у 10-літньому змаганні.

Весь великий майдан перед сценою заповнений присутніми. Гучномовці передають в найдальші кутки все, що відбувається на сцені. Вступне слово проф. Гловінського та реферат проф. Кам'янецького з'ясовують значіння того історичного зриву та великий державний розум Гетьмана Богдана. Приємне враження залишив виступ-привітання делегації козаків-націоналістів, яка підкреслила традиційну дружбу Донського козацтва до українського народу й висловила надію на співпрацю в прийдешніх змаганнях за незалежність і державність обох сусідських народів. Виступи наших відомих співаків, музик, артистів і декляматорів — все було на належній висоті. Видно було захоплення всіх і намагання якайкраще втілити ідею Академії в мистецьких формах. Особливо слід відмітити експресію п. Крушельницької при деклямуванні „Великих роковин" І. Франка та мистецьке виконання кантати „Б'ють пороги" М. Лисенка. Під досвідченим мистецьким керівництвом п. Бутовського кантата робила незабутнє сильне враження. Так само сольові виступи п. п. Ковінька, в супроводі фортепяна проф. Меланія, Крушельницької (супровід — п. Омельський) та Чалого (супровід — проф. Байлова) з захопленням сприймались всіми присутніми. Високомистецьки виконала своє фортепіянове сольо п. Вахнянин. Слід відмітити також поступ і зріст на силі гімназіяльного хору під дириґуванням п. Сахарука. А в цілому Академія дала такий піднесений настрій, так конструктивно збудувала присутніх, як ще ні разу за всі три роки нашого тут перебування.

(Промінь).

Загальна Рада.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На кампанію, яку тепер веде Український Конгресовий Комітет вціли зібрання 50 тисячного фонду, жертвували:

Ормород, Па. Ліста ч. 45-46, зібрали Михайло Легкий і Іван Майський: А. Майський, А. Мавзерова по $5; М. Драбикова $4; М. Балда, К. Бобенко, П. Коченаш, Г. Бабякова, Й. Романський, Н. Легкий, по $2; Н. Кедива $1.50; А. Вайбич, Й. Драбик, І. Солаш, Л. Блажинський, В. Біловус, М. Карабинова, А. Балдова, Й. Кошт, І. Леско, А. Плеченова, Ю. Сотак, А. Дата, С. Печінка, А. Балла, А. Симак, В. Муць, Н. Ґойда, П. Монтер, І. Янош, І. Бобенко, Й. Ґурняк, І. Олесницький, К. Брет, П. Ґресер, А. Крупка, М. Никович, І. Драбик, А. Ядуш, А. Валахова, Н. Бабник, Г. Патейко, М. Пухир, В. Барна, І. Коченаш, М. Добля, Й. Турбецький, В. Лалик, І. Лалик по $1, разом $65.50.

Клівленд, Огайо. Ліста ч. 712, зібрав Григорій Кісіль: Товариство Сокіл, відд. 336 УНС $10; Г. Кісіль $5; Т. Кальмук $3; М. Леццин, Г. Степанек, М. Федорчак, В. Волянський по $2; М. Савчак, С. Пастеляк, І. Бдзіль, М. Матишин по $1, разом $30.

Елизабет, Н. Дж. Ліста ч. 657, зібрав Стефан Могила: Т-то Запорожська Січ, відд. 234 У.Н.С. $15; Т. Маройко $4; К. Пілат $3; П. Сташко, С. Могила, В. Федчишин, І. Кіценюк, С. Яцків, М. Ґалинович, Ю. Ґвіздь, В. Кардаш, С. Ґенеґа по $2; Т. Чечель, І. Кругляк, М. Богданова по $1, разом $43. — Ліста ч. 992, зібрав Михайло Сухорський; Золотий Хрест відд. 21 $13.11; Запорожська Січ відд. 3 УНС $10; М. Сухорський, М. Голубець, П. Дочич, С. Каша, К. Качуряк, І. Качуряк, Ф. Гонимар, А. Кемпа по $5; М. Сухорський мол., $3; Т. Федич, Т. Федош по $2, разом $70.11.

Толідо, Огайо. Ліста ч. 1255, зібрав Д. Медецький та І. Кульматицький: Д. Медецький, Н. Скотинський по $20; М. Чорний $10; Т. Василищок, С. Медецький, М. Блянецький, Л. Пільгуй, С. Гавриляк, Н. Білак, Г. Миськів, М. Космина, І. Кульматицький, П. Звонкевич, ст., І. Федчук, Н. Білецький, К. Стефанишин, М. Крохмальна, А. Унисько по $5, разом $125.

Нортгемптон, Па. Ліста ч. 1348-1349, зібрали Юлія Сидор, Анна Кочан і Фредонія Палій: Юрій Мичуда $25; В. Саюк, В. Боднарчук по $10; І. Сидор, М. Тимошик, П. Маслюк, І. Свала, В. Демчишин, Л. Демчук, А. Косців, О. С. Тиханський, по $5; Т. Борух, М. Копач по $3; Г. Багнюк, С. Тюхтій, О. Палій, Н. Віда, Н. Гусак, І. Демчик, М. Крайник, М. Коцай, Р. Коштай по $2; Й. Сушко, А. Кочан, В. Ткач, М. Качурова, І. Нагірний, І. Брощак, М. Брощак, М. Брощак, Т. Бенецький, М. Майорчик, Д. Прийдун, Т. Процак, Н. Палій, А. Хрін, А. Сирко, В. Палій, С. Глущак, Г. Іванів, С. Гриняк, Т. Шеляк, Ю. Притко, Н. Демчик, М. Стенчакова, Ю. Тхорикова, К. Дрончик, С. Драбик, І. Валькович, П. Качмар, С. Дривич, Р. Салашова, П. Крайник, М. Хорват, А. Кремко, Д. Малярчук, М. Бомба, П. Солян, М. Нусь, В. Дворняк, К. Веньгир, К. Денардо, А. Коруц, Д. Дробат, А. Гвозда, А. Захарчук, Т. Бруцяк, М. Прийдун, М. Союк, по $1: решта дрібними. Разом $161.

Еджіпт, Па. Ліста ч. 1631, зібрали Павло Федиш і Іван Радиш: Н. Сіко, В. Ґулкович, А. Падох, М. Кобініць по $2; П. Нусь, А. Бабяк, А. Лазар, П. Лазар, І. Радьо, Н. Кочинаш, С. Лебіницький, І. Палій, В. Собіл, М. Коколюс, С. Суп, А. Сиваниш, Н. Нусь, М. Радьо, Д. Драбик, С. Сеґін, П. Федьо, А. Арима, І. Радьо по $1; решта дрібними. Разом $29.

Клівленд, Огайо. На піврічних зборах відділу 102 УНСоюзу, предсідник відділу Н. Декан підніс справу кампанії УКК в цили зібрання 50 тисячного фонду і на його поклик уділено на ту ціль з каси відділу $25, а члени зложили $45, так що разом вислано до УКК $70. Жертвували: Дмитро Шмаґала $10; М. Притуляк, І. Попович, мол., Ю. Гірняк, Н. Бобечко й І. Галущак по $5; В. Форемний, Н. Декан, М. Ґолубець, С. Косик і М. Мозуловський по $2.

Бриджпорт, Конн. М. Галькевич переслав зі свяченого до УКК $12. Зложили: А. Чернявська $2; А. Валковська, П. Літвін, А. Шемберко, В. Венгринович, А. Глива, М. Галькевич, М. Савіцька, С. Шміґельський, С. Пущинський, М. Мандрова по $1.

Ню Гейвен, Конн. Збірка на лісту ч. 734 — $34. Жертвували: Сестр. Непор. Зач. Преч. Діви Марії $25; К. Марущак $5; о. А. Борса $2; А. Марущак, і М. Фармакес по $1. Пересилаючи цю жертву К. Марущак пише, що збірка тільки що почата й буде дальше продовжуватись, аж доки не буде призбирана така сума гроша, яка відповідала б чисильності громади Ню Гейвен.

КОСЕНКІНА НА ШЛЯХУ ДО ВИДУЖАННЯ

Про советську учительку, Оксану Косенкіну, яка була безпосередньою причиною усіх клопотів консуля Ломакіна, звідомив шпиталь Рузвелта, що вона вже знята з лісти критично хворих осіб і приходить до здоровля. Коли не зайдуть ніякі комплікації підасч операцій, надіються, що вона встане з ліжка за 12 тижнів. Вона ще раз заявила, що не хоче бачити нікого з консуляту і не бажає собі оглядин лікарів з доручення консуляту.

Проблема старої і нової української імігрaції в Бразилії

(Докінчення зі стор. 2-гої).

організованого життя. Рівночасно багато „нових" нарікає, що їм унеможливлюється, що їх недопускається до праці між „старими" („самі не вміють робити так, як треба, і нам не дають змоги показати" — кажуть вони). Наскільки цей закид може бути справедливим, послухаймо одну розмову між двома „новими". — На одних наших зборах була складена заява, що нова еміграція підпорядковується старій та хоче з нею співпрацювати. В кілька днів пізніше питає один „новий" свого знайомого: „Хто уповноважив цього пана складати таку заяву"? „А хто йому забороняв"? — була відповідь. На цьому закінчилась їх дискусія. Та вернімо до першого запиту. Що він говорить? — Він каже догадуватись, що є особи зі щирим бажанням праці на культурно-громадській ділянці, але їм тяжко погодитись з думкою підпорядкувати себе. Правда, нові імігранти мають значно більше досвіду у всякій організованій роботі, в них більше політичного знання й вироблення, в них загально більша освіта та інші цінні вартості. Але це все не повинно стояти на перешкоді, щоб підпорядкуватись і включитись в рямці організованого життя і щоб опісля своєю корисною і зразковою працею заняти передове місце. Так одні як і другі мусять при тому виконати одну передумову: мати взаїмне вирозуміння, взаїмну доброзичливість і взаїмну пошану для себе, без яких неможлива ніяка громадська співпраця. Всякі нетактовні виступи відокремлених одиниць не повинні мати впливу на цілість справи. — Крім тих двох видів нарікань, маємо ще безліч інших. Та про них другим разом.

HOW TO MAKE MONEY ACT LIKE A BABY

It amazes a man—the way *babies* do it!

Grow, that is.

You start out bragging about each new ounce and pound your newborn gains—and then that ever-growingness strikes home another way. You discover the mite is eating more—outgrowing clothes—costing more.

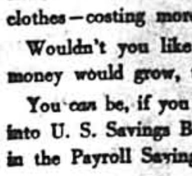
Wouldn't you like to be just as sure your money would grow, too?

You *can* be, if you start putting a few dollars into U. S. Savings Bonds every payday. Enroll in the Payroll Savings Plan right now, and in ten short years every $3.00 you put in will have grown to $4.00.

There isn't a surer, easier, safer way to provide for the future needs of a growing family. Every dollar is backed by the credit of the U. S. Government.

Get in on this automatic, painless savings plan today. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or, if you aren't on a payroll, join the Bond-A-Month Plan through the bank where you have a checking account.

Regular, growing savings mean protection and security for a growing family.

Automatic saving is sure saving — U.S. Savings Bonds

This Advertisement is a Contribution to the National U. S. Savings Bonds Drive by
Ukrainian National Association, Inc. A Fraternal Benefit Society
"Svoboda" Ukrainian Daily

Яку Вартість Ви Ставите На Ваше Горожанство З. Д.?

Міліони чужинців дали б усе, що вони мають, щоби приїхати до Америки і почати знова все наново.

Але горожанства З. Д. не можна купити, бо його велика вартість лежить в особистім вдоволенню, свободі і привілеях дуже чисельних, щоб тут їх вичисляти. Як американець ви знаєте їх добре. Ви навіть вважаєте їх як природно вам належних.

Але ці привілеї і свобода є в небезпеці.

Уважні, сильні, з метою жовніри можуть помогти здержати цю небезпеку вчасі будови світового порозуміння. Вороги знають, як і ми знаємо, що сильна Америка буде мирна Америка, бо ніхто не відважиться зачинати клопіт з нами знова.

Провірте, чи ви відповідні до зразку Військової або Повітряної Служби через відвідини вашої найблищої Рекрутаційної Стації.

CAREERS WITH A FUTURE
U. S. Army and U. S. Air Force

U. S. ARMY AND U. S. AIR FORCE RECRUITING SERVICE

POST OFFICE BUILDING, JERSEY CITY, N. J.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВ. ЗАПОРОЖСЬКА СІЧ, ВІДДІЛ 367 У. Н. СОЮЗУ

влаштовує

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 29. СЕРПНЯ (AUGUST 29, 1948)

НА „НОРТ ГУДМАН" — "NORTH GOODMAN"

Початок в годині 2-гій пополудні.

Просимо всі українські організації і всіх громадян прибути і на свіжім воздусі забавитись. Вразі непогоди забава відбудеться на Wilson St. Музика В. Поповича.

За добру забаву ручить — Заряд Товариства.

ЯК НАС „ВИЗВОЛЯЛИ"

Матеріяли до мартирології України в другій світовій війні.

4)

(Продовження).

Залишивши на ласку Провидіння голодну й щораз терроризовану наїздником родину й зруйноване господарство, зібране в лісах селянство, розважаючо над своєю гіркою долею, приходило до висновку, що коли гинути, то треба принаймні знати за що.

Коли гинути,то принаймні смертю гідних нащадків Хмельницького, Мазепи й Петлюри.

І тому замість плуга селянин брав у руки рушницю і почав збройно виступати проти наїздника в обороні своїх прав відвічного володаря української землі і прав людини.

Контингентовою акцією керував на Грубешівщині повітовий ляндкомісар Бітнер.

З відділами жандармерії, агентами гестапо та спеціяльно спровадженими з Ченстоховщини і Кілеччини добровольцями польської поліції, Бітнер без слідства і суду переводив по селах повні жаху сцени екзекуцій.

Карні відділи Бітнера однак щодалі, то менше мали сили боротись з однодушною акцією самозахисту селянства Грубешівщини.

Наближалися грізні для населення дні. З усього видно було, що пацифікація повіту неминуча. І на неї справді довго чекати населенню не прийшлося.

Ось дуже неповна статистика пацифікаційної акції „визволителів" на Грубешівщині 1943 року:

Село Бусько. Заарештовано й вивезено на примусові роботи до Німеччини 65% молоді, зокрема — вдову, матір півтора-річної дитини.

Нещасна мати, рятуючись від насильства, залишила дитину сусідці, а сама втекла до лісу.

Довідавшись про це, німець Бітнер наказав польському поліцаєві застрілити дитину. Це було виконано на очах зібраних селян. Господарство нещасної вдови спалено.

Село Бусенець. Одного дня ранком з'явилася в селі експедиція з жандармерії та польської поліції.

Оточивши село, запалили його з двох сторін. Переляканні селяни почали збігатися на рятунок.

Жандармерія з автоматами оточила переляканих селян, поставила їх в ряди і щодесятого відділяли окремо.

Були тут 70-літні діди, малі діти й жінки.

Старосту села П. Шкуру тут же на очах селян, розстріляли, а тіло його кинули в огонь.

Після цього розпочалась перевірка хат. Хто не вийшов на зборище, був розстріляний.

Розстріляно родину Степана Окуня з чотирьох осіб, між ними двоє малих дітей та 70-літню матір С. Окуня. Дружину і двоє маленьких дітей селянина Білковського рівнож розстріляно.

Тіла цих нещасних жертв з наказу комісара Бінефельда польські поліції вкидали в огонь.

Рідко в якій хаті не знайшли кати живої людини. Усіх їх чекала однакова доля — Натомість до тих, що сховалися з дітьми в пивницях, кидано гранати.

Перелякана звірствами німців людність Бусинц почала розбігатися. Навіть самі німці казали їм втікати, а слідом за ними сипалися кулі з автоматів. При цьому забито 9 осіб, 21 ранено та спалено 20 господарств.

Село Бусінь. Покінчивши нагло розправу з селом Бусинець, експедиція перейшла до села Бусінь.

Тут заарештовано священика о. Михайла Трохимовича, дяка Мойсеєва та кілька видатніших селян.

Всіх їх обвинувачували в комунізмі. Заарештованих відправили до села Рациборовичі. Дяка Мойсеєва і 4-х селян розстріляли німці по дорозі, а священика М. Трохимовича, після нелюдських знущань, замордували в поміщицькому палаці в Рациборовичах і тільки четвертого дня дружина покійного, Ольга, знайшла його тіло в поміщицькому саду.

Розправу із згаданими вище людьми провадив високий ростом расовий червоно-рижий німецький бльондин — гестапівець Шульц.

Нищення і палення села продовжувалось ще кілька годин.

Шалів тут найбільше озвірілий фольксдойчер з Чехії — Зігмунд. Він бігав по селі, вишукував селян, що не вспіли втекти, і тут же їх на місці розстрілював.

При цій акції полягло в селі Бусінь 27 душ, серед них четверо малолітних дітей віком від 4—8 літ і дві бороначи їх жінки, віком 50—60 літ.

Село Рациборовичі. За невиконання контингенту німці ограбували все село, забравши худобу, полотно, кожухи та інше.

При цій акції розстріляно 8 душ передових селян, між ними загинули: Білецький Панас, Жовнач Іван, Жовнач Степан, Білецький Михайло, Шолох Василь, Шолох Андрон, Чижик Олексій і Боярчук Василь да дві жидівські родини з 7-ми осіб, що переховувались у селян Рациборович.

Жиди, довідавшись у своїх сховищах про нелюдський терор в селі, вважали, що село запідозрене в переховуванні жидів і, бажаючи врятувати селян від смерти, самі вийшли із своїх сховищ і добровільно віддалися в руки німців.

Але села і його мешканців це не врятувало.

Село Бусинці. Село запідозрене в утримуванні зв'язків з партизанами. Одного літнього дня спалено німцями біля 80 господарств.

Селянам не дозволено нічого рятувати з їх майна. Біля 120 господарств сплюндровано, увесь живий інвентар забрано і вивезено.

При цьому розстріляно німцями селянина Бекіша Юлія і його стареньку матір. Живцем вкинено в огонь селянку Ладь, яка, напівобгоріла, вискочила з вогню, але на другий день померла в лікарні в Холмі, 127 душ селян вивезено при цій акції до концентраційного табору на Майданкові біля Люблина. Вернулося з них тільки 18 осіб.

В такий же спосіб зруйновано німцями села: Кучаковичі, Статанковці, Бойславичі, Чортовичі, Скрипичин над Бугом та прастарі українські села: Стрільці і Ярославець, що слинули на Грубешівщині найбільшою національною свідомістю.

На 80-кілометровому просторі Грубешів - Кристинополь лишилися тільки окремі чудом оцілілі хати. Майже 70% людности зникло. По полях самопас ходив скот і коні. Пооб'ідавшись зеленого хліба, скот як мухи гинув і як гори валявся по полю.

Село Скригичин над Бугом. На очах зігнаних біля церкви селян повішено 23 душі селян на чолі з провідником села Ольшаном Дмитром та Міщанчуком Степаном і Володимиром — батьком і сином.

Донька останнього, Віра, побачивши трагічну смерть батька, перебуваючи на 7-му місяці вагітности, — збожеволіла.

В шалі божевілля кинулась вона на німецького ката, який багнетом проколов її живіт, а потім пострілом з револьверу в голову добив нещасну конаючу в муках жертву.

Село Дубинці над Бугом. Без суду і слідства розстріляно священика з села Уханьки о. Васильчука, обвинуваченого в переховуванні українських партизан. 16 господарств спалено.

Село Тератин. Село попало у німців під підозру за те, що ніби переховує втікачів від примусової праці.

Одної ночі, коли стомлене працею і жахом подій село спало, оточили його жандарми і на умовлений знак через вікна вкинули до хат селян 30 гранат.

Не було хати, в якій не було б забитого. При цьому загинула родина Івана Левчука з 6 осіб, серед них — трое малих дітей. Трьох, братів І. Левчука з родинами спалено живцем в замкнених хатах.

(Кінець буде).

В ЦЕНТРІ МІЖНАРОДНОГО СПОРУ. — Степанівна Косенкіна (зліва), 52-літня советська учителька, яка вискочила з третього поверха російського консуляту в Ню Йорку. Вона далася фотографувати тиждень перед тим, коли то советський генеральний консул Яков Ломакін, представив її кореспондентам і заявив, що він виратував Косенкіну з рук „білогвардійських бандитів", які нібито схопили її і примістили на фармі поза Ню Йорком. З приводу її самогубного наміру виринули небувалі досі питання з ділянки міжнародного права.

ПРОТИ-ЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ В БРАТИСЛАВІ.

Прага, 23 серпня (ЮП). — Сварка на яринному базарі між одною християнкою і жидівкою в Братиславі, столиці Словаччини, призвела минулої п'ятниці до великого проти-жидівського заворушення в цьому місті. Чеські і місцеві власті від коментарів. Відомо тільки, що товпа вчинила погром в жидівській дільниці.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. Офісові години: В будні 10—7 P. M.

Пошукую **МАЛЯРА - ПЕНЬТАРА,** скитальника. Платня згідно з угодою. Писати:
M. D. c/o Svoboda
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

РЕАЛЬНОСТИ

НА ПРОДАЖ в Джерзі Сіті однофамілійний дім, 228 Second St. Трифамілійний дім і штор, мурований, 385 Grove Street. Штор надається на гросерню, бучерню, делікатесен, драйгудс або стейшенері.
JOSEPH P. CASEY
2986 Boulevard, Jersey City, N. J.

ДЯКОВЧИТЕЛЯ-ДІРІҐЕНТА

Парохія св. Отця Николая в Трой, Ню Йорк, пошукує кваліфікованого **ДЯКОВЧИТЕЛЯ,** котрий би взірцево провадив хор, українську діточу школу, а й виконував все те, що входить в програму діяння дякоучителя. Посада до обняття зараз.
Зголошення слати на адресу:
ST. NICHOLAS UKRAINIAN CHURCH
376 THIRD STREET
TROY, N. Y.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. серпня, 1948 року помер у 73. році життя

ПАВЛО ПРИСТУПА,

член відділу 158 У. С. Союзу в Брукліні. Покійний полишив у смутку жену і 5 дочок. Похорон відбувся 23. серпня 1948 р.

В. Й. П.

Дня 18. серпня 1948 року помер у 58. році життя

МИКОЛА ГОМЗЯК,

довголітний член Братства св. Василія, відділу 161 У. Н. Союзу, в Амбридж, Па.

Покійний походив з села Хащів, пов. Тучка, Галичина. Похорон відбувся 22 серпня з церкви св. Петра й Павла. Поховано на цвинтарі тої самої назви, що і церква.

В. Й. П.
А. Джуля, секр.

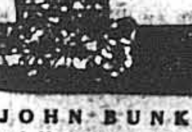
Мирош
Робітня
АРТИСТИЧНО-МАЛЯРСЬКА
Декоратор
ЦЕРКОВ І ТЕАТРІВ.
Малюе церкви, образи і сценерії театральні.
Будуе
ІКОНОСТАСИ І ВІВТАРІ
Myrosh
3737 — 87th STREET
JACKSON HEIGHTS, L. I., N. Y.
Telephone: ILlinois 8-8904

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за ---- **$150.00**
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як ---- **$150**
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

J O H N B U N K O
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
B BRONX, BROOKLYN, NEW YORK I ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ЇЙ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби захотіли її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 75 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанки для 2. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ТРЕТЯ ЧИТАНКА (читанка для 3. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. кляси) М. Матвійчука — 75 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК у двох частях. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича — 15 ц.
МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
ХРИСТИЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

Замовлення слати:

"SVOBODA"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ІРИНА АРТИМ
ЯК ЩАСТЯ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ
ПОЕЗІЇ
в кольоровій окладинці
40 поезій. 76 сторін.
Ціна 25 ц.
Замовлення слати до:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканацять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) **Дівча в сінях стояло** 2) **Ой за гаем, гаем,** фортепіянові соля (дуже легкі), зібран М. Едельман — $ .35
П. Ніщинський: **Закувала та сива зозуля,** фортепіянове сольо — $ .50
М. Лисенко: **Засвистали козаченьки,** марш з оперети „Чорноморці" — $ .50
С. Монюшко: Козак („Стоїть явір над водою") фортеп. соль — $ .75
В. Заремба: **Сонце низенько, вечір близенько,** три мельодії української пісні — $ .75
Прелюдії В. Бартінського (5 композицій) — $ .70
Українські марші (ч. 20) зібрав Е. Турула — $ .75
В. Зентарський: **Українська шумка,** фортеп. сольо — $ .50
В. Барвінський: **Українські народні пісні на фортепіян, зі словами** — $1.00

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Українські пісні на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 43 різні пісні різних композиторів, зібрав Е. Турума — $1.50
Українські пісні й думи на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 14 різних українських пісень і дум різних композиторів, зібрав Е. Турула — $ .70
Українські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула — $ .75
Українські воєнні пісні (козацькі й стрілецькі) різних композиторів. 25 пісень на муж. і міш. хор в супр. фортеп., зібрав Е. Турула — $ .70
Я. Степовий: **Музика до творів о. Олеся.** 9 соль і 1 дует в супроводі фортепіяна — $1.00
Музика до слів Ю. Федьковича та інших авторів різних композиторів на квартети, мі,. хор і соля. 9 творів, зібрав Е. Турула — $ .75
Музика до слів В. Пачовського різних композиторів на жіночий і мужеський хор в супроводі фортеп. 4 твори, зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів Б. Лепкого, Барвінського і Січинського, сольоспіви в супроводі фортепіяна. Зібрав Е. Турула — $ .70
Музика до слів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіяна. 8 творів, зібрав Е. Турула — $ .75
Українські маршові пісні, для хору зібрав Евген Турула. 14 творів — $ .75
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 10 творів на муж. і мішаний хор з солями барітона і тенора в супр. фортеп., зібрав Е. Турула — $1.00
Музика до Кобзаря, різних композиторів. 15 творів на мішаний хор з солями сопрановими, теноровими і басовими, в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула — $1.00

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1911. На вістрю меча.

На малпячий крик, під впливом якого кров стиналася в жилах, пірат випустив дівчину з рук, а відскочивши взад, витягнув свій закривлений меч... ...одначе в цій хвилині вскочив до кімнати пан джунглів.

Наче пантера він зіскочив на долівку коло вікна.

Пірат наставив меч в сторону Тарзана.